# DOMSTOLENS DOM

7. november 2000 *

I sag C-312/98,

angående en anmodning, som Bundesgerichtshof (Tyskland) i medfør af EF-traktatens artikel 177 (nu artikel 234 EF) har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

**Schutzverband gegen Unwesen in der Wirtschaft eV**

mod

**Warsteiner Brauerei Haus Cramer GmbH & Co. KG,**

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af Rådets forordning (EØF) nr. 2081/92 af 14. juli 1992 om beskyttelse af geografiske betegnelser og oprindelsesbetegnelser for landbrugsprodukter og levnedsmidler (EFT L 208, s. 1),

* Processprog: tysk.

har

DOMSTOLEN

sammensat af præsidenten, G.C. Rodríguez Iglesias, afdelingsformændene C. Gulmann, A. La Pergola, M. Wathelet og V. Skouris samt dommerne D.A.O. Edward, J.-P. Puissochet, P. Jann, L. Sevón, R. Schintgen (refererende dommer) og F. Macken,

generaladvokat: F.G. Jacobs
justitssekretær: ekspeditionssekretær H.A. Rühl,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— Schutzverband gegen Unwesen in der Wirtschaft eV ved advokat E.M. Gerstenberg, München

— Warsteiner Brauerei Haus Cramer Gmbh & Co. KG ved advokat W. Witz, Mannheim

— den tyske regering ved kontorchef W.-D. Plessing, Forbundsøkonomiministeriet, og kontorchef A. Dittrich, Forbundsjustitsministeriet, som befuldmægtigede

— den græske regering ved konsulent hos statens advokat, I.K. Chalkias, som befuldmægtiget

— den franske regering ved kontorchef K. Rispal-Bellanger og sekretær C. Vasak, begge Juridisk Tjeneste, Udenrigsministeriet, som befuldmægtigede

— den italienske regering ved afdelingschef, professor U. Leanza, Juridisk Tjeneste, Udenrigsministeriet, som befuldmægtiget, bistået af statens advokat, I.M. Braguglia

— den østrigske regering ved ekspeditionssekretær C. Pesendorfer, Forbundskanslerens Kontor, som befuldmægtiget

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent J.L. Iglesias Buhigues, som befuldmægtiget, bistået af advokat B. Wägenbaur, Bruxelles,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at der i retsmødet den 22. marts 2000 er afgivet mundtlige indlæg af Schutzverband gegen Unwesen in der Wirtschaft eV ved advokaterne E.M. Gerstenberg og C. Eggers, Frankfurt-am-Main, af Warsteiner Brauerei Haus Cramer GmbH & Co. KG ved advokat W. Witz, af den tyske regering ved Regierungsdirektor H. Heitland, Forbundsøkonomiministeriet, som befuldmægtiget, af den græske regering ved I.K. Chalkias, af den italienske regering ved statens advokat, F. Quadri, og af Kommissionen ved J.L. Iglesias Buhigues, bistået af advokat B. Wägenbaur,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 25. maj 2000,

afsagt følgende

## Dom

1 Ved kendelse af 2. juli 1998, indgået til Domstolen den 12. august 1998, har Bundesgerichtshof i medfør af EF-traktatens artikel 177 (nu artikel 234 EF) forelagt et præjudicielt spørgsmål vedrørende fortolkningen af Rådets forordning (EØF) nr. 2081/92 af 14. juli 1992 om beskyttelse af geografiske betegnelser og oprindelsesbetegnelser for landbrugsprodukter og levnedsmidler (EFT L 208, s. 1).

2 Spørgsmålet er blevet rejst i en sag mellem Schutzverband gegen Unwesen in der Wirtschaft eV (en forening til bekæmpelse af illoyal konkurrence, herefter »Schutzverband«) og Warsteiner Brauerei Haus Cramer GmbH & Co. KG (herefter »Warsteiner Brauerei«) vedrørende sidstnævntes brug af betegnelsen »Warsteiner« på flaskeetiketterne til visse typer øl, som selskabet har fremstillet i et bryggeri i Paderhorn, dvs. 40 km fra området Warstein.

## De nationale retsregler

3 I Tyskland bestemmes det i § 3 i Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb (lov om illoyal konkurrence, herefter »UWG«) af 7. juni 1909:

»Enhver, der i handelsforhold i konkurrenceøjemed giver vildledende oplysninger, om (varers) oprindelse... kan indstævnes for retten med henblik på at bringe brugen af de pågældende angivelser til ophør.«

4 Gesetz über den Schutz von Marken und sonstigen Kennzeichen (lov om beskyttelse af varemærker og andre kendetegn, herefter »Markengesetz«) af 25. oktober 1994 (BGBl. 1994 I, s. 3082), som trådte i kraft den 1. januar 1995, fastsætter i § 1 med overskriften »Beskyttede varemærker og andre kendetegn«:

»Denne lov beskytter

1. varemærker

2. firmabetegnelser

3. geografiske oprindelsesbetegnelser.«

5 De geografiske oprindelsesbetegnelser er reguleret i Markengesetz' sjette del. Denne del indeholder tre afsnit, hvoraf det første (§§ 126-129) vedrører »beskyttelsen af geografiske betegnelser«, og det andet (§§ 130-136) vedrører »beskyttelsen af geografiske betegnelser og oprindelsesbetegnelser efter betydningen i forordning (EØF) nr. 2081/92«.

6 Stk. 1 i Markengesetz' § 126 med overskriften »Navne, betegnelser eller tegn, der er beskyttet som geografiske oprindelsesbetegnelser«, bestemmer:

»Ved geografiske oprindelsesbetegnelser forstås i denne lov navne på steder, regioner, områder eller delstater samt andre betegnelser eller tegn, der anvendes i erhvervslivet som betegnelse for en vares eller en tjenesteydelses geografiske oprindelse.«

7 Stk. 2 i samme bestemmelse præciserer følgende: »Beskyttelsen af navne, betegnelser eller tegn i henhold til stk. 1 som geografiske oprindelsesbetegnelser omfatter [ikke] artsbetegnelser.«

8 Det bestemmes Markengesetz' § 127 med overskriften »Beskyttelsens omfang«:

»1. Geografiske oprindelsesbetegnelser må ikke anvendes erhvervsmæssigt for varer eller tjenesteydelser, der ikke hidrører fra det sted, den region, det område

eller den delstat, som de betegner, når anvendelsen af sådanne navne, betegnelser eller tegn for varer eller tjenesteydelser med en anden oprindelse udgør en fare for vildledning vedrørende den geografiske oprindelse.

2. Såfremt de varer eller tjenesteydelser, som er udpeget ved hjælp af en geografisk oprindelsesbetegnelse, har særlige egenskaber eller en særlig kvalitet, må der kun erhvervsmæssigt anvendes geografiske oprindelsesbetegnelser for denne type varer eller tjenesteydelser med denne oprindelse, såfremt varerne og tjenesteydelserne besidder disse egenskaber eller denne kvalitet.

3. Såfremt en geografisk oprindelsesbetegnelse nyder et særlig omdømme, kan den ikke anvendes erhvervsmæssigt på varer eller tjenesteydelser med en anden oprindelse, selv om der ikke foreligger risiko for vildledning om den geografiske oprindelse, såfremt betegnelsens anvendelse på varer og tjenesteydelser med en anden oprindelse kan medføre, at den geografiske oprindelsesbetegnelses omdømme udnyttes på illoyal vis og uden rimelig grund eller krænkes.

...«

9 Det bestemmes i Markengesetz' § 128, stk. 1:

»Enhver, som i strid med § 127 erhvervsmæssigt benytter navne, betegnelser eller tegn, kan retsforfølges af de påtaleberettigede ifølge § 13, stk. 2, i lov om illoyal konkurrence [UWG].«

10 I den forbindelse fremgår det af forelæggelseskendelsen, at § 13, stk. 2, i UWG omfatter konkurrenter, erhvervssammenslutninger og forbrugerforeninger samt handels- og industrikamre eller håndværksforeninger.

11 Markengesetz' §§ 130-136 fastsætter navnlig den procedure, der skal følges ved registrering af geografiske betegnelser og oprindelsesbetegnelser i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i forordning nr. 2081/92, de nærmere bestemmelser for overvågning og kontrol i henhold til forskrifterne i denne forordning, de eksisterende klagemuligheder på området og de dertil knyttede forældelsesfrister.

## Fællesskabets retsforskrifter

12 Det fremgår af femte betragtning til forordning nr. 2081/92, som trådte i kraft den 25. juli 1993, at »mærkningen af landbrugsprodukter og levnedsmidler er underlagt de generelle regler, der er fastsat i Fællesskabet, især ved Rådets direktiv 79/112/EØF af 18. december 1978 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om mærkning af og præsentationsmåder for levnedsmidler samt om reklame for sådanne (EFT 1979 L 33, s. 1...); der bør af hensyn til deres specifikke karakter fastsættes særlige supplerende bestemmelser for landbrugsprodukter og levnedsmidler fra et afgrænset område«.

13 Det fremgår videre af syvende betragtning til forordning nr. 2081/92, at »den nationale praksis med hensyn til anvendelse af oprindelsesbetegnelser og geografiske betegnelser... imidlertid [er] varierende; det er nødvendigt at indføre en EF-holdning hertil; et sæt EF-regler med en beskyttelsesordning vil nemlig gøre

det muligt for de geografiske betegnelser og oprindelsesbetegnelserne at udvikle sig, fordi sådanne regler i kraft af den ensartethed, som de vil medføre, vil sikre lige konkurrencevilkår for producenterne af produkter med sådanne betegnelser og styrke produkternes værdi for forbrugerne«.

14 Det fremgår af niende og tiende betragtning til forordning nr. 2081/92, at:

»anvendelsesområdet for denne forordning er begrænset til landbrugsprodukter og levnedsmidler, for hvilke der er en sammenhæng mellem produktets eller levnedsmidlets kendetegn og dets geografiske oprindelse; anvendelsesområdet kan om nødvendigt udvides til også at omfatte andre produkter eller levnedsmidler;

i betragtning af den nuværende praksis bør der fastsættes to forskellige niveauer for geografisk reference, nemlig beskyttede geografiske betegnelser og beskyttede oprindelsesbetegnelser«.

15 Artikel 1 i forordning nr. 2081/92 bestemmer:

»1. I denne forordning fastsættes reglerne for beskyttelse af oprindelsesbetegnelser og geografiske betegnelser for de landbrugsprodukter til konsum, der er opført i bilag II til traktaten, samt for de levnedsmidler, der er opført på listen i bilag I til denne forordning, og de landbrugsprodukter, der er opført på listen i bilag II til denne forordning.

...

2. Denne forordning berører ikke andre EF-særbestemmelser.

...«

16 Bilag I til forordningen, som bærer overskriften »Levnedsmidler omhandlet i artikel 1, stk. 1«, angiver i første led »øl«.

17 Artikel 2, stk. 1 og 2, i forordning nr. 2081/92 bestemmer:

»1. Fællesskabsbeskyttelse af oprindelsesbetegnelser og geografiske betegnelser for landbrugsprodukter og levnedsmidler kan opnås i henhold til denne forordning.

2. I denne forordning forstås ved:

a) oprindelsesbetegnelse: navnet på et område, et bestemt sted eller i undtagelsestilfælde et land, der betegner et landbrugsprodukt eller et levnedsmiddel:

— som har oprindelse i dette område, dette bestemte sted eller dette land, og

— hvis egenskaber eller andre kendetegn hovedsageligt eller fuldstændigt kan tilskrives det geografiske miljø med dets naturbetingede og menneskelige faktorer, og som er fremstillet, forarbejdet og tilvirket i det afgrænsede geografiske område

b) geografisk betegnelse: navnet på et område, et bestemt sted eller i undtagelsestilfælde et land, der betegner et landbrugsprodukt eller et levnedsmiddel:

— som har oprindelse i dette område, dette bestemte sted eller dette land, og

— hvis bestemte egenskaber, omdømme eller andre kendetegn kan tilskrives den geografiske oprindelse, og som er fremstillet og/eller forarbejdet og/eller tilvirket i det afgrænsede geografiske område.«

18 Det følger af 12. betragtning til forordning nr. 2081/92, at »de geografiske betegnelser og oprindelsesbetegnelserne bør registreres på fællesskabsplan for at opnå beskyttelse i alle medlemsstater«, og at »hvis de indføres i et register, er det endvidere muligt at sikre, at de erhvervsdrivende og forbrugerne bliver underrettet«.

19 I artikel 5, 6 og 7 i forordning nr. 2081/92 fastsættes proceduren for registrering af de i artikel 2 omhandlede geografiske betegnelser og oprindelsesbetegnelser, også kaldet den »normale procedure«. Ifølge artikel 5, stk. 4, skal registreringsansøgningen stiles til den medlemsstat, hvor det geografiske område er beliggende. Ifølge artikel 5, stk. 5, kontrollerer medlemsstaten, om ansøgningen er berettiget, og fremsender den til Kommissionen.

20 Under hensyn til, at Kommissionen bruger en vis tid til at behandle en ansøgning om registrering, og at der — indtil der foreligger en afgørelse om registreringen af betegnelsen — bør være mulighed for, at medlemsstaten kan give en midlertidig national beskyttelse, er forordning nr. 2081/92 blevet ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 535/97 af 17. marts 1997 (EFT L 83, s. 3), idet der i artikel 5, stk. 5, efter første afsnit er indsat følgende bestemmelse:

»Efter den dato, hvor en medlemsstat således har fremsendt en ansøgning vedrørende en betegnelse, kan den kun midlertidigt indføre en national beskyttelse samt om nødvendigt en tilpasningsperiode for denne betegnelse...

Den midlertidige nationale beskyttelse ophører fra den dato, hvor der er truffet afgørelse om registrering i henhold til denne forordning...

Den berørte medlemsstat bærer alene ansvaret for følgevirkningerne af en sådan national beskyttelse, hvis betegnelsen ikke skulle blive registreret i henhold til denne forordning.

De foranstaltninger, medlemsstaterne træffer i medfør af andet afsnit, har kun retsvirkninger på nationalt plan og må ikke berøre handelen inden for Fællesskabet.«

21 Ved artikel 17 i forordning nr. 2081/92 er der indført en forenklet registreringsprocedure for de betegnelser, som allerede eksisterede ved forordningens ikrafttræden. Heri bestemmes:

»1. Inden seks måneder efter datoen for denne forordnings ikrafttræden underretter medlemsstaterne Kommissionen om, hvilke ved lov beskyttede betegnelser eller, i de medlemsstater, hvor der ikke findes nogen beskyttelsesordning, hvilke hævdvundne betegnelser de ønsker at registrere i henhold til forordningen.

2. Kommissionen registrerer efter fremgangsmåden i artikel 15 de i stk. 1 omhandlede betegnelser, som omfattes af artikel 2 og 4. Artikel 7 finder ikke anvendelse. Artsbetegnelser registreres dog ikke.

3. Medlemsstaterne kan bibeholde den nationale beskyttelse af de betegnelser, der er meddelt i henhold til stk. 1, indtil den dato, hvor der træffes afgørelse om registreringen.«

22 I henhold til artikel 8 i forordning nr. 2081/92 må »angivelserne 'BOB' og 'BGB' eller de tilsvarende traditionelle nationale angivelser... kun forekomme på landbrugsprodukter og levnedsmidler, der omfattes af denne forordning«.

23 Følgende fastsættes i artikel 13 i forordning nr. 2081/92:

»1. Registrerede betegnelser er beskyttet mod:

a) enhver direkte eller indirekte kommerciel brug af en registreret betegnelse for produkter, der ikke er omfattet af registreringen, for så vidt disse produkter kan sammenlignes med de produkter, der er registreret under denne betegnelse, eller for så vidt anvendelse af betegnelsen indebærer udnyttelse af den beskyttede betegnelses omdømme

b) enhver uretmæssig brug, efterligning eller antydning, selv hvis produktets virkelige oprindelse er angivet, eller hvis den beskyttede betegnelse er anvendt i oversættelse eller ledsaget af udtryk såsom 'art', 'type', 'måde', 'som fremstillet i', 'efterligning' eller lignende

c) enhver anden form for falsk eller vildledende angivelse af produkternes herkomst, oprindelse, art og hovedegenskaber på pakningen eller emballagen, i reklamerne eller i dokumenterne for de pågældende produkter samt anvendelse af emballager, der kan give et fejlagtigt indtryk af oprindelsen

d) enhver anden form for praksis, som kan vildlede offentligheden med hensyn til produktets virkelige oprindelse.

Når der i en registreret betegnelse indgår navnet på et landbrugsprodukt eller levnedsmiddel, der betragtes som en artsbetegnelse, er anvendelse af denne

artsbetegnelse på de tilsvarende landbrugsprodukter eller levnedsmidler ikke i strid med litra a) og b) i første afsnit.

2. Medlemsstaterne kan dog bibeholde de nationale bestemmelser om tilladelse til anvendelse af udtrykkene i stk. 1, litra b), i en begrænset periode på maksimalt fem år efter datoen for offentliggørelse af denne forordning, dersom:

— produkterne har været lovligt markedsført under dette udtryk i mindst fem år inden datoen for offentliggørelse af denne forordning

— produktets virkelige oprindelse er klart og tydeligt angivet på mærkningen.

Denne undtagelse må dog ikke medføre, at produkterne frit markedsføres på en medlemsstats område, hvor disse udtryk ikke er tilladt.

3. Beskyttede betegnelser kan ikke blive til artsbetegnelser.«

24 Navnlig for at tage hensyn til, at det første forslag til registrering af geografiske betegnelser og oprindelsesbetegnelser, som Kommissionen skulle udarbejde i henhold til artikel 17, stk. 2, i forordning nr. 2081/92, først blev forelagt Rådet i

marts 1996, på hvilket tidspunkt størstedelen af den 5-årige overgangsperiode i henhold til forordningens artikel 13, stk. 2, var forløbet, blev dette stk. 2 ved forordning nr. 535/97, som trådte i kraft den 28. marts 1997, erstattet med følgende tekst:

»Uanset stk. 1, litra a) og b), kan medlemsstaterne dog bibeholde de nationale ordninger om tilladelse til anvendelse af betegnelser, der er registreret i medfør af artikel 17, i en begrænset periode på højst fem år efter datoen for offentliggørelsen af registreringen, dersom:

— produkterne har været lovligt markedsført under disse betegnelser i mindst fem år inden datoen for offentliggørelsen af denne forordning

— virksomhederne lovligt har markedsført de pågældende produkter og herunder vedvarende har anvendt betegnelserne i den periode, der er omhandlet i første led

— produktets virkelige oprindelse er klart og tydeligt angivet på mærkningen.

Denne undtagelse må dog ikke medføre, at produkterne frit markedsføres på en medlemsstats område, hvor disse betegnelser ikke er tilladt.«

## Tvisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

25 Warsteiner Brauerei har siden 1753 drevet et bryggeri i Warstein i Nordrhein-Westfalen (Tyskland). Selskabet er indehaver af det tyske varemærke »Warsteiner« for »øl af pilsner-typen«, som blev registreret den 24. oktober 1990, efter at det over for Deutsches Patentamt (den tyske patentmyndighed) var godtgjort, at varemærket var indarbejdet i omsætningen. Det må lægges til grund, at øl brygget i Warstein ikke er i besiddelse af særlige egenskaber, som skyldes dette sted, og at omdømmet af det øl, som benævnes »Warsteiner«, skyldes dets kvalitet og markedsføringen af varemærket »Warsteiner«.

26 I efteråret 1990 købte Warsteiner Brauerei et bryggeri beliggende i Paderborn, 40 km fra Warstein, hvor selskabet indtil udgangen af 1991 bryggede øl af typen »Light« og »Fresh«. De etiketter, som blev anvendt på forsiden af flaskerne til denne type øl, indeholdt bl.a. angivelsen »Warsteiner« eller »Marke Warsteiner« (varemærket Warsteiner). De etiketter, der var påført på bagsiden af flaskerne, indeholdt bl.a. angivelse af, at de pågældende typer øl var fremstillet og aftappet »in unserer neuen Paderborner Brauerei« (i vores nye bryggeri i Paderborn).

27 Schutzverband fandt, at disse etiketter var vildledende, og sagsøgte derfor Warsteiner Brauerei ved Landgericht Mannheim (Tyskland) med påstand om, at selskabet i henhold til UWG's § 3 tilpligtedes at ophøre med at bruge den geografiske oprindelsesbetegnelse »Warsteiner« for øl brygget i Paderborn.

28 For Landgericht Mannheim gjorde Warsteiner Brauerei navnlig gældende, at betegnelsen »Warsteiner« ikke henviste til den geografiske oprindelse, eftersom stedet Warstein i det væsentlige var ukendt i omsætningen, og at øllets omdømme under alle omstændigheder ikke afhang af særlige forhold, som kunne forbindes

med dette sted. Selskabet tilføjede, at der også fandtes flere andre typer øl med en betegnelse med henvisning til en geografisk oprindelse, som ikke udelukkende stammede fra det således betegnede sted.

29 Landgericht tog — efter at have ladet foretage en markedsanalyse — i det væsentlige Schutzverband's påstand om forbud til følge. Ved dom af 10. juni 1994 fik Warsteiner Brauerei forbud mod at udbyde og distribuere det i bryggeriet i Paderborn fremstillede øl med de omtvistede etiketter og/eller bringe det i omsætning.

30 Ved dom af 14. februar 1996 ophævede appelinstansen, Oberlandesgericht Karlsruhe (Tyskland), Landgericht Mannheim's dom og frifandt Warsteiner Brauerei. Således fastslog Oberlandesgericht Karlsruhe, efter at have hentet en supplerende sagkyndig rapport, at det fremgik af opinionsundersøgelsen, at der ikke var en betydelig del af de adspurgte personer, som blev vildledt af den omtvistede betegnelse, dvs. på en sådan måde, at den var bestemmende for forbrugernes adfærd. Den konstaterede, at kun 8% af de adspurgte forbrugere, som — selv kun lejlighedsvis eller sjældent — drak øl, kendte et sted, der hed Warstein, og tillagde dette sted betydning.

31 Oberlandesgericht Karlsruhe tog i dommen også stilling til påstandene angående Markengesetz, som i mellemtiden var trådt i kraft, og ifølge Warsteiner Brauerei's skriftlige indlæg for Domstolen udtalte den herom:

»Påstanden kan heller ikke støttes på § 128, stk. 1, i Markengesetz sammenholdt med dens §§ 126 og 127. Inden for varemærkeretten forudsætter beskyttelsen af geografiske oprindelsesbetegnelser, at der foreligger en risiko for vildledning

(§ 127, stk. 1, i Markengesetz). På samme måde som for UWG's § 3 er det afgørende, om der foreligger en vildledning, som har indflydelse på beslutningen om at købe.«

32 Tvisten blev endelig indbragt for Bundesgerichtshof, som i sin forelæggelseskendelse indledningsvis anførte, at det i det væsentlige er bestemmelserne i Markengesetz, der er relevante for den retlige bedømmelse af tvisten i hovedsagen. Bundesgerichtshof understregede, at beskyttelsen af de geografiske oprindelsesbetegnelser er blevet udvidet med denne nye lovgivning, som må anses for en »lex specialis«. Denne beskyttelse hører ifølge sin natur til konkurrencerettens område, men bestemmelser som UWG's § 3 kan herefter kun påberåbes udfyldende på forhold, som ikke er omfattet af anvendelsesområdet for §§ 126 ff. i Markengesetz. Da betegnelsen ikke henføres til et bestemt (eneste) retssubjekt, udgør geografiske oprindelsesbetegnelser imidlertid ikke en slags yderligere form for immateriel ejendomsret.

33 Bundesgerichtshof anførte videre, at hensynet til beskyttelsen af konkurrenterne var tilstrækkeligt til at begrunde forbuddet mod at forsyne en vare med urigtige betegnelser om dens geografiske oprindelse, og at beskyttelsen af de geografiske oprindelsesbetegnelser også kunne gøres gældende, når varens oprindelse ikke havde betydning for forbrugerens beslutning om at købe den.

34 Ifølge Bundesgerichtshof forudsætter beskyttelsen af rent geografiske oprindelsesbetegnelser i medfør af § 127, stk. 1, i Markengesetz ikke, at den i omsætningen er kendt som sådan, altså for så vidt angår tvisten i hovedsagen som henvisende til stedet »Warstein«. Det eneste krav er, at det angivne sted ikke åbenbart må være udelukket som produktionssted på grund af sin egenart eller varens særlige karakter. Beskyttelsen forudsætter heller ikke, at forbrugeren forbinder denne betegnelse med særlige egenskaber, som er knyttet til lokale eller

regionale kendetegn. Det er således uden betydning for afgørelsen af tvisten i hovedsagen, om forbrugeren forbinder oprindelsesstedet for øllet med særlige forventninger til øllets kvalitet, eller om benævnelsen »Warsteiner« som oprindelsesbetegnelse har betydning for forbrugerens beslutning om at købe øllet.

35 Endelig finder Bundesgerichtshof, at forordning nr. 2081/92, som ifølge ordlyden af artikel 2, stk. 2, litra b), kun beskytter geografiske betegnelser for levnedsmidler, hvis bestemte egenskaber, omdømme eller andre kendetegn kan tilskrives den geografiske oprindelse, i almindelighed ikke er til hinder for en national beskyttelse af rene geografiske oprindelsesbetegnelser. Imidlertid er det denne rets opfattelse, at hverken Domstolen i dommen af 7. maj 1997 (forenede sager C-321/94 — C-324/94, Pistre m.fl., Sml. I, s. 2343) eller Kommissionen i sit skriftlige indlæg i sagen havde afgivet et klart og endeligt svar på, om den beskyttelse af geografiske betegnelser og oprindelsesbetegnelser, som er indført ved forordning nr. 2081/92, udelukker enhver mere vidtgående national beskyttelse.

36 Da Bundesgerichtshof fandt, at tvistens afgørelse måtte afhænge af fortolkningen af forordning nr. 2081/92, har retten besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Er reglerne i forordning (EØF) nr. 2081/92 af 14. juli 1992 om beskyttelse af geografiske betegnelser og oprindelsesbetegnelser for landbrugsprodukter og levnedsmidler til hinder for anvendelsen af en national lovgivning, som forbyder vildledende brug af en rent geografisk oprindelsesbetegnelse, dvs. en betegnelse, hvor der ikke er nogen sammenhæng mellem produktets egenskaber og dets geografiske oprindelse?«

## Det præjudicielle spørgsmål

37 Indledningsvis bemærkes, at det fremgår af femte betragtning til forordning nr. 2081/92, at mærkningen af landbrugsprodukter og levnedsmidler fortsat er underlagt de generelle regler, der er fastsat i Fællesskabet, især ved direktiv 79/112.

38 Endvidere bemærkes, at den tyske regering i sit skriftlige indlæg udtrykkeligt har understreget, at §§ 126 ff. i Markengesetz, i lighed med navnlig UWG's § 3, tilsigter at yde den samme beskyttelse af forbrugeren mod vildledning som direktiv 79/112.

39 Det må imidlertid konstateres, at den nationale ret ikke har anmodet Domstolen om en fortolkning af dette direktiv, og at det forelagte præjudicielle spørgsmål udelukkende vedrører bestemmelserne i forordning nr. 2081/92.

40 Såfremt spørgsmålet læses i lyset af den relevante nationale lovgivning, bør det forstås således, at det ønskes oplyst, om forordning nr. 2081/92 er til hinder for anvendelsen af en national lovgivning, der forbyder brug, med risiko for vildledning, af en geografisk oprindelsesbetegnelse, ved hvilken der ikke er nogen sammenhæng mellem produktets kendetegn og dets geografiske oprindelse.

41 I den forbindelse skal det først bemærkes, at det følger af Domstolens faste praksis, at det i mangel af en fælles ordning vedrørende fremstilling og salg af en vare principielt tilkommer medlemsstaterne at anordne alle de regler, der på deres område skal gælde for afsætning af denne vare, herunder dens betegnelse og

etikettering, med forbehold af enhver fællesskabsforanstaltning, der træffes med henblik på tilnærmelse af de nationale lovgivninger på disse områder (dom af 16.12.1980, sag 27/80, Fietje, Sml. s. 3839, præmis 7).

42 Dernæst bemærkes, at forordning nr. 2081/92 i overensstemmelse med artikel 1, stk. 1, og artikel 2, stk. 1 og 2, regulerer fællesskabsbeskyttelsen af oprindelsesbetegnelser og geografiske betegnelser i forordningens forstand.

43 Således omfatter forordning nr. 2081/92 i overensstemmelse med artikel 2, stk. 2, litra b), kun geografiske betegnelser, for hvilke der foreligger en direkte sammenhæng mellem på den ene side produktets nærmere kvalitet, omdømme eller et andet kendetegn og på den anden side dets bestemte geografiske oprindelse (jf. i denne retning Pistre-dommen, præmis 35).

44 Det må lægges til grund, at rent geografiske oprindelsesbetegnelser, for hvilke der — ifølge den forelæggende rets affattelse af spørgsmålet — ikke er nogen sammenhæng mellem produktets kendetegn og dets geografiske oprindelse, ikke er omfattet af denne definition og dermed ikke er beskyttet i henhold til forordning nr. 2081/92.

45 Imidlertid tyder intet i forordning nr. 2081/92 på, at sådanne geografiske oprindelsesbetegnelser ikke kan være beskyttet i medfør af en medlemsstats nationale lovgivning.

46 Tværtimod fremgår det udtrykkeligt af niende betragtning til forordning nr. 2081/92, at dens anvendelsesområde er begrænset til landbrugsprodukter og

levnedsmidler, for hvilke der er en sammenhæng mellem produktets eller levnedsmidlets kendetegn og dets geografiske oprindelse.

47 Desuden har Domstolen allerede i Pistre-dommen, præmis 39 og 40, fastslået, at forordning nr. 2081/92 ikke er til hinder for, at der anvendes nationale bestemmelser, der beskytter betegnelser med bestemte geografiske henvisninger, som, hvis der var sammenhæng mellem de pågældende produkters kendetegn og deres geografiske område, ville kunne registreres i medfør af forordningen.

48 Warsteiner Brauerei og den græske regering har gjort gældende, at den omstændighed, at det sideløbende med forordning nr. 2081/92 tillades at opretholde nationale regler om beskyttelse af geografiske oprindelsesbetegnelser, som ikke er i overensstemmelse med beskyttelsesbetingelserne i forordningen, er i strid med selve forordningens formål. I overensstemmelse med syvende betragtning til forordningen tilsigter den at indføre en fællesskabsordning for beskyttelse af geografiske betegnelser som erstatning for den varierende nationale praksis på området ved et sæt EF-regler og en større ensartethed. Ifølge den græske regering ville en opretholdelse af sådanne nationale regler endvidere rejse alvorlig tvivl om den fællesskabsordning om registrering, der er indført ved forordning nr. 2081/92, for så vidt som den ville sikre beskyttelsen af geografiske betegnelser uden at tage hensyn til strenge formelle og materielle betingelser, der skal være opfyldt for, at de kan registreres og hermed beskyttes i henhold til forordning nr. 2081/92.

49 I denne forbindelse må det konstateres for det første, at det med forordning nr. 2081/92 tilsigtede formål ikke kan bringes i fare som følge af anvendelsen,

sideløbende med forordningen, af nationale regler om beskyttelse af geografiske oprindelsesbetegnelser, der ikke er omfattet af forordningens anvendelsesområde.

50 For det andet har forordning nr. 2081/92 til formål at sikre en ensartet beskyttelse i Fællesskabet af de geografiske betegnelser, der er omfattet af forordningen, og den indfører en forpligtelse til registrering på fællesskabsplan af geografiske betegnelser, således at dette er en forudsætning for, at disse kan nyde beskyttelse i samtlige medlemsstater (jf. i denne retning dom af 9.6.1998, forenede sager C-129/97 og C-130/97, Chiciak og Fol, Sml. I, s. 3315, præmis 25 og 26), hvorimod en medlemsstats nationale beskyttelse af geografiske betegnelser, som ikke opfylder betingelserne for at blive registreret i henhold til forordning nr. 2081/92, er reguleret i denne stats nationale ret og forbliver begrænset til denne medlemsstats område.

51 Warsteiner Brauerei og den græske regering har endvidere gjort gældende, at artikel 17, stk. 3, i forordning nr. 2081/92 samt dens artikel 5, stk. 5, som ændret ved forordning nr. 535/97, kun tillader medlemsstaterne at opretholde eller yde en national garanti for betegnelser, som er meddelt eller oversendt til Kommissionen med henblik på at blive registreret efter henholdsvis den forenklede procedure og den normale procedure, midlertidigt og indtil den dato, hvor der træffes afgørelse om registreringen af dem. Heraf udleder de, at hverken betegnelser meddelt eller oversendt i medfør af henholdsvis artikel 17, stk. 1, og artikel 5, stk. 5, i forordning nr. 2081/92, som ikke opfylder betingelserne i forordningen om beskyttelse, eller så meget mindre betegnelser, der ikke er blevet meddelt eller oversendt, nu kan være beskyttet.

52 I den forbindelse bemærkes for det første, at artikel 17, stk. 3, i forordning nr. 2081/92 kun finder anvendelse på betegnelser, som allerede eksisterede på tidspunktet for forordningens ikrafttræden, og som medlemsstaterne har underrettet Kommissionen om, for at de kunne registreres og opnå beskyttelse på fællesskabsplan. Således har nævnte bestemmelse til formål at sikre, at disse betegnelser som følge af iværksættelsen af proceduren for registrering og i afventning af en beslutning, der bekræfter denne, ikke mister den nationale beskyttelse, de var omfattet af, og forordningen tilsigter på ingen måde at

fastsætte regler for de eksisterende betegnelser, som ingen medlemsstat har anmodet om registrering af.

53 For det andet fremgår det udtrykkeligt af artikel 5, stk. 5, andet afsnit, i forordning nr. 2081/92, som indsat ved forordning nr. 535/97, at den midlertidige beskyttelse, som medlemsstaterne efter denne bestemmelse kan give en betegnelse, for hvilken der er fremsendt en ansøgning om registrering efter den normale procedure, er en beskyttelse »i henhold til denne forordning«, idet den dog forbliver begrænset til medlemsstatens område, således som det præciseres i artikel 5, stk. 5, femte afsnit, i forordning nr. 2081/92, som indsat ved forordning nr. 535/97. Dermed er bestemmelsen uden betydning for, om medlemsstaterne på deres respektive områder efter deres nationale ret kan beskytte geografiske betegnelser, som de ikke anmoder om at få registreret i overensstemmelse med forordning nr. 2081/92, eller som ikke opfylder betingelserne for at være omfattet af den ved forordningen indførte beskyttelse.

54 På grundlag af ovenstående skal det præjudicielle spørgsmål således besvares med, at forordning nr. 2081/92 ikke er til hinder for anvendelsen af en national lovgivning, der forbyder brug, med risiko for vildledning, af en geografisk betegnelse, ved hvilken der ikke er nogen sammenhæng mellem produktets kendetegn og dets geografiske oprindelse.

## Sagens omkostninger

55 De udgifter, der er afholdt af den tyske, den græske, den franske, den italienske og den østrigske regering samt af Kommissionen, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN

vedrørende det spørgsmål, der er forelagt af Bundesgerichtshof ved kendelse af 2. juli 1998, for ret:

**Rådets forordning (EØF) nr. 2081/92 af 14. juli 1992 om beskyttelse af geografiske betegnelser og oprindelsesbetegnelser for landbrugsprodukter og levnedsmidler er ikke til hinder for anvendelsen af en national lovgivning, der forbyder brug, med risiko for vildledning, af en geografisk betegnelse, ved hvilken der ikke er nogen sammenhæng mellem produktets kendetegn og dets geografiske oprindelse.**

Rodríguez Iglesias Gulmann La Pergola

Wathelet Skouris Edward

Puissochet Jann Sevón

Schintgen Macken

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 7. november 2000.

R. Grass

Justitssekretær

G.C. Rodríguez Iglesias

Præsident

I - 9234